

Szakmai beszámoló

a bécsi Papyruseum und Papyrussammlung-ban végzett csoportos kutatómunkáról

Szakmai beszámolómban a bécsi Papyruseum und Papyrussammlung tulajdonát képző G 40159 leltári számmal rendelkező töredékes papirusszal kapcsolatos csoportos kutatómunkát mutatom be.

A kutatómunkában Csigó Ábellel, Rinkács Viktorral és Török Ábellel közösen vettem részt. A kutatás Dr. Klaudia Kreuzsaler és Dr. Hermann Harrauer meghívására illetve az ő segítségükkel 2019 október 23. és 25. között zajlott.

Az első napon a múzeumban tett exkuzív tárlatvezetéssel, majd az azt követő műhelymunka során felfrissítettük, illetve tovább szélesítettük az eddig megszerzett papyrológiai tudásunkat. Ez kiterjedt az alapvető tudnivalókra (történelem, előállítás, kutatás, segédanyagok), papiruszok szkennelt-nyomtatott változatainak gyakorlóolvasására, valamint az ógörög karakterek íráskép-történeti fejlődésének tanulmányozására.

Másnap kezdtük meg a nekünk szánt papirusz teljeskörű elemzését. A 13,5X10,2 cm-es, részben mechanikai hatások, részben rovarok által megrongálódott papirusz eredetileg egy nagyobb tekercs részét képezhette, majd miután a tekercs tartalma érvényét veszítette, tulajdonosa kisebb darabokra vágta azt, hogy az üres hátoldalt is hasznosíthassa. Mint láttuk, a vizsgált darabnál az újrahasznosítás nem történt meg, a hátoldal üresen maradt.

Összehasonlító paleográfiai elemzés során megállapítást nyert, hogy a G 40159-es papirusz szövege feltehetően a Kr. e. VII. században, az akkor római fennhatóság alatt lévő Egyiptomban keletkezett és valamiféle befizetési lista két oszlopát tartalmazza. A két oszlop azonban -mint megállapítást nyert- nem egymás párja (a bal oszlop karakterei nagyobbak, illetve nem a jobb oszlop vonalvezetését követik). A jobb oldali számoszlop egy tőle balra levő névsorhoz, a bal oldali nevek pedig egy tőlük jobbra levő számoszlophoz tartoztak valamikor. A két oszlop közül a jobb oldali -ahogy említettem- a befizetett összeget tünteti fel a valutául szolgáló κεράτιον (kerátion) jelét követően, a bal oldalon, a δία szócska után pedig a befizetők nevei sorakoznak egymás alatt. Ez a név lehet teljes név, saját név az a apa nevével (nőknél például), vagy saját név és foglalkozásnév. „Felfedezésre” került két név: Ισι Πέπμορι illetve Κάσοι, amelyek eddig még sehol nem fordultak elő.

A kutatás eredménye bemutatásra került az idei VII. Byzanz und das Abendlands nemzetközi konferencián.